

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII

AL REPUBLICII MOLDOVA

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

PROGRAMA PENTRU EXAMENUL DE BACALAUREAT PROFESIONAL

CHIȘINĂU, 2021

Aprobat:

- Comisia națională pentru organizarea examenului de bacalaureat profesional, proces-verbal nr. 3 din 04.06.2021
- Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 687 din 04.06.2021

Coordonatori:

- **Natalia GRÎU**, Secretar de stat în domeniul educației, MECC;
- **Magdalena Rusnac-Frăsineanu**, dr., consultant principal, Direcția Învățământ profesional tehnic, MECC.

Autori:

- **Bostănel Sabrina**, profesor de Istorie, grad didactic superior, I.P.Colegiul „Iulia Hașdeu” din Cahul;
- **Faina Violeta**, profesor de Istorie, grad didactic superior, I.P.Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale din Chișinău;
- **Struț Liubov**, profesor de Istorie, grad didactic superior, I.P.Centrul de Excelență în Energetică și Electronică din Chișinău.

CUPRINS:

<i>I. PRELIMINARII</i>	<i>4</i>
<i>II. STATUTUL DISCIPLINEI ÎN CONTEXTUL COMPONENTEI DE EVALUARE A COMPETENȚELOR GENERALE</i>	<i>4</i>
<i>III. COMPETENȚE TRANSDISCIPLINARE</i>	<i>5</i>
<i>IV. COMPETENȚE SPECIFICE FORMATE ELEVILOR ÎN CADRUL DISCIPLINEI ȘCOLARE ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ</i>	<i>5</i>
<i>V. DOMENII DE CONȚINUT</i>	<i>6</i>
<i>VI. CONȚINUTURI DE EVALUAT</i>	<i>6</i>
<i>VII. MATRICEA DE SPECIFICAȚIE</i>	<i>9</i>
<i>VIII. MODEL DE TEST DOCIMOLOGICE</i>	<i>9</i>
<i>IX. BAREM DE CORECTARE</i>	<i>15</i>
<i>X. BIBLIOGRAFIE</i>	<i>17</i>

I PRELIMINARII

Examenul de bacalaureat profesional se organizează în conformitate cu prevederile art. 3 și art. 63 alin. (6) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

Programa pentru examenul de bacalaureat profesional la ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ este elaborată în baza prevederilor Curriculumului Național la ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ pentru clasele a X-a - a XII-a, ediția 2010. Programa are drept scop evaluarea obiectivă a elevilor la finalizarea studiilor în ÎPT postsecundar.

Programa este destinată profesorilor, managerilor instituțiilor de învățământ profesional tehnic, elevilor din învățământul profesional tehnic, părinților.

II STATUTUL DISCIPLINEI

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ, disciplină specifică domeniului de formare profesională, în cadrul examenului de bacalaureat profesional, este parte din componenta de evaluare a competențelor generale, are statut de disciplină obligatorie pentru candidații la bacalaureat profesional din următoarele domenii de formare profesională:

- 112. Pregătirea cadrelor pentru instituții preșcolare
- 113. Pregătirea cadrelor pentru instituții primare
- 212. Modă, design interior și design industrial
- 213. Arte plastice
- 214. Arte vizuale
- 215. Muzică și arte teatrale
- 221. Religie și teologie
- 322 Biblioteconomie, informare și arhivare
- 415. Secretariat și muncă de birou
- 421. Drept
- 923. Asistență socială și consiliere
- 1014. Sport
- 1022. Sănătatea și securitatea la locul de muncă
- 1031. Serviciul militar și apărare
- 1032. Protecția persoanelor și a proprietății

În cadrul examenului se susține o probă asistată de calculator cu durată de o oră astronomică (60 de minute).

Testul conține trei secvențe, urmărindu-se realizarea anumitor competențe curriculare, corelarea competențe - sub-competențe – obiective de evaluare, numărul de ore rezervat, conform Planului-cadru pentru învățământul liceal în cadrul programelor integrate de formare

profesională tehnică postsecundară, aprobat prin OMECC 701/2020, aria de conținuturi curriculare, asigurarea unui grad sporit de accesibilitate, dominantă fiind lucrul cu sursele istorice.

III COMPETENȚE TRANSDISCIPLINARE

1. Competențe de comunicare în limba română;
2. Competențe digitale;
3. Competența de a învăța să înveți;
4. Competențe sociale și civice;
5. Competențe de exprimare culturală și conștientizare a valorilor culturale.

IV COMPETENȚELE SPECIFICE FORMATE LA ELEVI ÎN CADRUL DISCIPLINEI

ȘCOLARE ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

1. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate;
2. Înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului istoric;
3. Cunoașterea și interpretarea surselor istorice;
4. Determinarea relațiilor de cauzalitate și schimbare în istorie;
5. Aprecierea critică și obiectivă a situațiilor, faptelor și proceselor istorice;
6. Formarea comportamentelor democratice și valorilor general-umane;
7. Competența de a păstra și de a aprecia patrimoniul național și local în context universal.

V DOMENII DE CONȚINUT

Competența specifică	Sub-competențe	Obiective de evaluare
Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate	Utilizarea adecvată a termenilor istorici;	Elevul va fi capabil să: - identifice semnificația unor termeni istorici, reieșind din informația oferită;
Înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului istoric	Utilizarea hărții ca sursă istorică de informații; Utilizarea hărții în determinarea schimbărilor teritoriale dintr-o anumită epocă; Prezentarea evenimentelor istorice în baza frizelor cronologice.	Elevul va fi capabil să: - ordoneze cronologic evenimentele istorice reieșind din contextul sursei; - identifice evenimente istorice oferite de hartă; plasarea/identificarea/ordonarea evenimentelor istorice pe frizele cronologice;
Cunoașterea și interpretarea surselor istorice	Utilizarea critică a informațiilor dobândite din mai multe surse istorice cu referire la același subiect;	Elevul va fi capabil să: - utilizeze informațiile din surse pentru a identifica mesajul istoric propus;
Determinarea relațiilor de cauzalitate și schimbare în istorie	Determinarea legăturii dintre cauzele și efectele evenimentelor istorice;	Elevul va fi capabil să: - identifice un șir de cauze ale evenimentelor/ proceselor istorice,valorificând materialul - suport propus; - stabilească impactul fenomenelor istorice asupra dezvoltării unor domenii ale societății;
Formarea comportamentelor democratice și valorilor general-umane; Competența de a păstra și de a aprecia patrimoniul național și local în context universal	Manifestarea interesului față de promovarea valorilor naționale și general-umane.	Elevul va fi capabil să: - aprecieze fenomenele/faptele istorice prin prisma valorilor naționale și general- umane;

VI CONȚINUTURI DE EVALUAT

Pentru realizarea obiectivelor de evaluare, drept suport informațional vor servi conținuturile curriculare recomandate în ISTORIE. CURRICULUM PENTRU CLASELE X-XII. În conformitate cu cerințele curriculare, conținuturile constituie un suport factologic în baza căroră se va evalua nivelul de realizare a competențelor. Conținuturile curriculare au fost organizate după cum urmează:

EPOCA ANTICĂ

- Formarea popoarelor antice în Asia și Europa. Civilizațiile antichității.
- Forme de organizare politico-statală în Antichitate.
- Dacia și Imperiul Roman.
- Societate și economie în lumea antică.
- Cultura popoarelor antice.
- Declinul lumii antice.

EPOCA MEDIEVALĂ

- Formarea statelor medievale în Europa.
- Etnogeneza românilor.
- Constituirea statelor medievale românești.
- Specificul dezvoltării economice, sociale în Evul Mediu.
- Țările Române în contextul relațiilor internaționale în Evul Mediu.
- Regimul suzeranității otomane în Țările Române.
- Cultura și religia în Evul Mediu.
- Renașterea.
- Cultura și spiritualitatea medievală românească.
- Marile descoperiri geografice și rezultatele lor.

EPOCA MODERNĂ

- Revoluția engleză.
- Războiul de Independență a coloniilor engleze. Constituirea SUA.
- Revoluția Franceză și importanța ei istorică. Franța de la Consulat la Imperiu.
- Regimul turco-fanariot în Țările Române.
- Constituirea societății moderne românești. Principatele Române (1822-1848).
- Revoluția de la 1848-1849 în Europa și Țările Române.
- Regimul politic-administrativ al Basarabiei în prima jumătate a secolului al XIX-lea.
- Revoluția industrială.
- Economia Basarabiei în componența Imperiului Rus (1812-1917).
- Relații și structuri sociale în Europa și Țările Române. Specificul evoluției relațiilor sociale în Basarabia în sec. al XIX -lea-începutul sec. al XX- lea.
- Doctrine și regimuri social-politice în Europa.
- Formarea statului modern România. Reformele lui Al. I. Cuza.
- Reformele țariste în Basarabia și consecințele lor.

- Unificarea Italiei și a Germaniei.
- Mișcarea națională din provinciile istorice românești aflate sub dominație străină. Formarea statului național român.
- Relațiile internaționale. Diplomația europeană: de la „rațiunea de stat” la echilibrul european.
- Rivalitățile ruso- austro-otomane și consecințele lor pentru Țările Române. Anexarea Bucovinei la Imperiul Austro-Ungar și a Basarabiei la Imperiul Rus.
- Rivalitățile marilor puteri în contextul relațiilor internaționale (1870-1914).
- Obținerea independenței României.
- Primul Război Mondial.
- Cultura modernă.

EPOCA CONTEMPORANĂ

Viața politică în lumea contemporană

- Regimuri democratice, autoritare și totalitare în perioada interbelică și postbelică.
- Al Doilea Război Mondial, 1939-1945. România în al Doilea Război Mondial.

Relațiile internaționale în epoca contemporană

- Noua ordine mondială după Primul Război Mondial. De la Liga Națiunilor la ONU
- România în relațiile internaționale interbelice.
- Războiul Rece și specificul lui.
- Relațiile internaționale în perioada postbelică. Organizațiile internaționale. Integrarea europeană și atlantică.

Economia și progresul tehnico-științific în secolul al XX-lea - începutul secolului al XXI-lea

- Dezvoltarea economică a statelor lumii în 1918-1939. Economia României în perioada interbelică (1918-1940).
- Dezvoltarea economică a statelor lumii în 1945-1991. Specificul evoluției economice a RSS Moldovenești în anii postbelici (1945-1991).
- Viața socială în lumea contemporană.

Republica Moldova după 1991. Realizări, probleme și perspective.

- Viața politică. Reformele orientate spre consolidarea statului.
- Dezvoltarea economică actuală a Republicii Moldova.
- Republica Moldova în relațiile internaționale la etapa actuală.

Cultura în lumea contemporană

- Știința și tehnica în epoca contemporană.

VII MATRICEA DE SPECIFICAȚIE

Nivel taxonomic/ Domenii de conținut	CUNOAȘTERE, ÎNȚELEGERE	APLICARE	INTERPRETARE CREARE	Total
Limbaj de specialitate	9,16 %/ 1 item	-		9,16% /1 item
Timp și spațiu	9 ,16%/1 itemi	18%/ 2 itemi		27,16% /3 itemi
Relații cauză-efect	18,32 %/2 itemi	9%/1 item	9%/1 item	36,32 %/4 itemi
Fapte istorice, personalități	18,32 %/2 itemi	9%/1 itemi		27,32 % 3 itemi
Total	55 %/ 6 itemi	36 %/4 itemi	9%/ 1 item	100%/11 itemi

VIII MODEL DE TEST

Subiectul I (45 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

Sursa A. „Acesta au avut mare război cu Baiazid, sultanul. Făcutu-s-au acel război pre apa lalomiței.(1397) Biruit-au Mircea vodă pre turci și fără de număr au pierit, trecând Baiazid Dunărea fără vad. Și alte multe războaie au avut cu turcii. Făcut-au și sfânta mănăstire den Cozia și sfânta mănăstire Cotmeana [...]. Și au domnit Mircea vodă ani 29 și au murit în domnie și s-au îngropat la mănăstirea lui, la Cozia.” (*Letopisețul cantacuzinesc*)

Sursa B. „Alexandru vodă făcu prieteșug mare cu leșii și legătură tare, ca fie la ce treabă unul pre altul să ajutorească [...]. întâi au poftit craiul pre Alexandru vodă să trimită ajutor Împotriva crizacilor [cavalerilor teutoni...]. Au trimis ajutor călăreți moldoveni, care au făcut mare izbândă [...]. De care lucru, dacă s-au întors ai noștri acasă,, mare mulțămită au avut Alexandru vodă de la craiul.” (Grigore Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

Sursa C. „Din mila lui Dumnezeu, noi Bogdan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut și cu această carte a noastră tuturor care vor căuta la dânsa sau o vor auzi citin- du-se, când îi va fi cuiva de trebuință, că făgăduim și am făgăduit iubitului nostru părinte, lui Iancu de Hunedoara, guvernator al întregii țări a Crăiei și altora, ca să-i fim în chip de fiu, cât viața noastră și el domnia sa asemenea să ne fie nouă părinte și orice îi va fi de trebuință din partea noastră noi să stăm pe lângă domnia sa și cu căpeteniile noastre și cu toate ostile și cu tot sfatul cel bun al nostru pentru bunul domniei și să fim prieteni tuturor prietenilor domniei sale, iar dușmanilor domniei sale, dușmani.” (*Tratatul dintre Bogdan al II-lea și Iancu de Hunedoara, 1450*)

N d/o	Itemi	Scor															
1.	Selectează din lista derulantă noțiunea definită, în baza sursei C: Titlu purtat de domnii Moldovei, Țării Românești, precum și de conducătorul Transilvaniei, cu atribuții militare, comandant de oaste. Titlu purtat în evul mediu de suveranii Moldovei și Țării Românești, care dețineau dreptul suprem de stăpânire asupra țării, având atribuții politice, judecătorești, administrative, fiscale. Persoană, numită sau aleasă, care conduce în numele șefului statului un ținut. (voievod, domn, guvernator)	0 1 2 3 4 5 6 7 8															
2.	Glisează și poziționează domnii Țărilor Române la care se referă sursele A, B și C: Sursa A- [ ]. Sursa B-[ ]. Sursa C-[ ]. Sursa C- [ ]. [Bogdan al II-lea], [Mircea cel Bătrân], [Iancu de Hunedoara], [Alexandru cel Bun].	0 1 2 3 4 5 6 7 8															
3.	Glisează și poziționează etichetele cu numele domnitorului, conform anilor de domnie al acestuia: 1386-1418 1400-1432 1449-1451 1441-1456 (Iancu de Hunedoara, Alexandru cel Bun, Mircea cel Bătrân, Bogdan al II-lea)	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12															
4.	Selectează două ctitorii ale lui Alexandru cel Bun: Bistrița Căpriană Sucevița Moldovița	0 1 2 3 4															
5.	<table><tr><td colspan="2">Atribue fiecare faptă din colana A unui domnitor din colana B:</td></tr><tr><td>Coloana A</td><td>Coloana B</td></tr><tr><td rowspan="4">Domn al Țării Românești care plătește pentru prima dată tribut turcilor 3000 galbeni, care însemna răscumpărarea păcii.</td><td>Mircea cel Bătrân</td></tr><tr><td>Ștefan cel Mare</td></tr><tr><td>Petru al II-lea</td></tr><tr><td>Alexandru cel Bun</td></tr><tr><td rowspan="2">Domn al Țării Moldovei care cedează Chilia pentru a obține tronul Moldovei</td><td>Iancu de Hunedoara</td></tr><tr><td>Mihai Viteazul</td></tr><tr><td rowspan="2">Voievod român, care în a. 1456 a bătut oastea sultanului turc Mehmed al II-lea la Belgrad oprind expansiunea turcilor în Europa.</td><td></td></tr><tr><td></td></tr></table>	Atribue fiecare faptă din colana A unui domnitor din colana B:		Coloana A	Coloana B	Domn al Țării Românești care plătește pentru prima dată tribut turcilor 3000 galbeni, care însemna răscumpărarea păcii.	Mircea cel Bătrân	Ștefan cel Mare	Petru al II-lea	Alexandru cel Bun	Domn al Țării Moldovei care cedează Chilia pentru a obține tronul Moldovei	Iancu de Hunedoara	Mihai Viteazul	Voievod român, care în a. 1456 a bătut oastea sultanului turc Mehmed al II-lea la Belgrad oprind expansiunea turcilor în Europa.			0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Atribue fiecare faptă din colana A unui domnitor din colana B:																	
Coloana A	Coloana B																
Domn al Țării Românești care plătește pentru prima dată tribut turcilor 3000 galbeni, care însemna răscumpărarea păcii.	Mircea cel Bătrân																
	Ștefan cel Mare																
	Petru al II-lea																
	Alexandru cel Bun																
Domn al Țării Moldovei care cedează Chilia pentru a obține tronul Moldovei	Iancu de Hunedoara																
	Mihai Viteazul																
Voievod român, care în a. 1456 a bătut oastea sultanului turc Mehmed al II-lea la Belgrad oprind expansiunea turcilor în Europa.																	

Subiectul II (12 puncte)

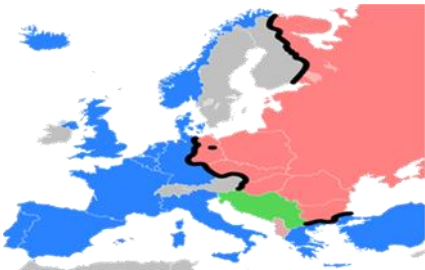
Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„[...] Criza din 1929-1933 a orientat societatea spre alte modele economice decât cel liberal, că după părerea multor specialiști, criza economică a fost de conjunctură în apusul Europei, acolo unde societatea a înregistrat progrese evidente, și de repercusiune în estul și sud-estul Europei, zone în care procesul respectiv s-a aflat pe alte coordonate. Prin aceasta s-a produs o mutație decisivă în istoria omenirii. [...] trebuie subliniat că urmările politice ale crizei din 1929-1933 au fost mai puternice și mai nefaste pentru omenire decât consecințele ei economice. Impactul crizei cu politica a fost deosebit de dur în Occident și Europa centrală. În Germania ea a dus la dictatura nazistă, în Franța și Anglia a dus la dezagregarea executivului și instabilitate ministerială (Paris) și la un reflux electoral în favoarea conservatorilor (Londra). Temerile politice au împiedicat cooperarea economică, esențială în redresarea și restaurarea încrederii. Preocupările pentru îndepărtarea dificultăților materiale și financiare au distras atenția oamenilor de stat de la pericolele politice iminente - revizionismul și revanșismul - și au izolat națiunile, prejudiciind speranța de securitate.” (*Constantin Hlihor, Istoria secolului XX, Editura Enciclopedică, București, 1999*)

1.	Studiază documentul și selectează fenomenul istoric din 1929 - 1933 descris de autor în sursă: Miracol economic Criză economică Inflație Protecționism	0 1 2 3
2.	Alege cauza fenomenului istoric care nu se înscrie în șirul logic: Lipsă de materie primă Supraproducție Scăderea cererii Speculații la bursă	0 1 2 3
3.	Selectează, din opțiunile propuse (Adevărat sau Fals), consecințele politice ale fenomenului istoric relatat în sursă: În Germania ea a dus la instaurarea regimului democratic. — În Franța are loc o politică de stabilitate. — Politica revizionismului și revanșismului a câștigat teren în Europa și ambele au dus la instabilitatea securității.	0 1 2 3 4 5 6

Subiectul III (43puncte)

Studiază hărțile și realizează sarcinile propuse.

1.	<p>Selectează 3 procese/fenomene istorice din perioada contemporană, pentru care hărțile A și B pot servi drept surse de informație.</p> <p>Sursa A</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="width: 45%;"> </div> <div style="width: 45%;"> <div style="border: 1px solid black; height: 25px; margin-bottom: 10px;"></div> <div style="border: 1px solid black; height: 25px; margin-bottom: 10px;"></div> <div style="border: 1px solid black; height: 25px;"></div> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Formarea Uniunii Europene</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Formarea OT V</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Cortina de fier</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Instaurarea regimului comunist în Europa după al II-lea război mondial</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Războiul rece</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Formarea ONU</div> </div>	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
2.	<p>Stabilește, în baza sursei C, corespondența dintre blocurile militaro-politice și statele - membre :</p>	0 1 2 3 4

Sursa C.

Colana A	Coloana B
Austro-Ungaria	Antanta
	Alianța celor 3 Împărați
	Tripla Alianță
	Sfânta Alianță
Franța	Antanta
	Alianța celor 3 Împărați
	Tripla Alianță
	Sfânta Alianță
Germania	Antanta
	Alianța celor 3 Împărați
	Tripla Alianță
	Sfânta Alianță
Italia	Antanta
	Alianța celor 3 Împărați
	Tripla Alianță
	Sfânta Alianță
Marea Britanie	Antanta
	Alianța celor 3 Împărați
	Tripla Alianță
	Sfânta Alianță
Rusia	Antanta

		Alianța celor 3 Împărați	
		Tripla Alianță	
		Sfânta Alianță	
3.	Studiază harta. Glisează și poziționează pe hartă, statul cu care s-a confruntat Ștefan cel Mare în bătăliile marcate:		0
			1
			2
			3
			4
			5
			6
			7
			8
			9
			10
			11
			12
			13
			14
			15
			16

Polonia	Ungaria	Hanatul Crimeii	Imperiul Otoman
---------	---------	-----------------	-----------------

IX BAREM DE CORECTARE

Subiectul I

Nr item	Răspuns corect	Modul de acordare a punctelor	Maximul puncte pentru item
1	Selectează din lista derulantă noțiunile: <u>Răspuns corect:</u> Voievod; Domn; Guvernator.	Câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect.	9 puncte
2.	Glisează și poziționează domnii Țărilor Române la care se referă sursele A,B,C, D. <u>Răspuns corect:</u> Sursa A - [Mircea cel Bătrân]. Sursa B - [Alexandru cel Bun]. Sursa C - [Bogdan al II-lea] . Sursa C - [Iancu de Hunedoara].	Câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect.	8 puncte
3.	Glisează și poziționează etichetele cu numele domnitorului conform anilor de domnie al acestuia. <u>Răspuns corect:</u> Mircea cel Bătrân -1386-1418, Alexandru cel Bun- 1400-1432, Bogdan al II-lea 1449-1451, Iancu de Hunedoara- 1441-1456.	Câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect.	12 puncte
4.	Selectează două ctitorii ale lui Alexandru cel Bun. <u>Răspuns corect:</u> <u>Bistrița</u> <u>Căpriană</u>	Câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect.	4 puncte
5.	Atribue fiecare faptă din colana A unui domnitor din colana B. <u>Răspuns corect:</u> Domn al Țării Românești care plătește pentru prima dată tribut turcilor 3000 galbeni, care însemna răscumpărarea păcii- Mircea cel Bătrân. Domn al Țării Moldovei care cedează Chilia pentru a obține tronul Moldovei- Petru al II-lea. Voievod român, care în anul 1456 a bătut oastea sultanului turc Mehmed al II-lea la Belgrad, oprind expansiunea turcilor în Europa.- Iancu de Hunedoara.	Câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect.	12 puncte
Total			45 puncte
Subiectul II			
1	Citește documentul și selectează	3 puncte pentru răspuns corect.	3 puncte

	fenomenul istoric din 1929-1933 descris de autor în sursă. <u>Răspuns corect:</u> Criză economică.		
2.	Alege cauza fenomenului istoric care nu se înscrie în șirul logic: <u>Răspuns corect:</u> Lipsă de materie primă.	3 puncte pentru răspuns corect.	3 puncte
3.	Selectează, din opțiunile propuse (Adevărat sau Fals), consecințele politice ale fenomenului istoric relatat în sursă. <u>Răspuns corect:</u> În Germania ea a dus la instaurarea regimului democratic. – Fals În Franța are loc o politică de stabilitate. – Fals Politica revizionismului și revanșismului a câștigat teren în Europa și ambele au dus la instabilitatea securității. – Adevărat.	Câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect.	6 puncte
Total			12 puncte
Subiectul III			
1.	Selectează 3 procese/fenomene istorice din perioada contemporană, pentru care hărțile A și B pot servi drept surse de informație. <u>Răspuns corect:</u> Instaurarea regimului comunist în Europa după al II-lea război mondial Războiul rece Cortina de fier	Câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect.	9 puncte
2.	Stabilește, în baza sursei C, corespondența dintre blocurile militaro-politice și statele membre: <u>Răspuns corect:</u> Austro-Ungaria- Tripla Alianță Franța- Antanta Germania- Tripla Alianță Italia -Tripla Alianță Marea Britanie- Antanta Rusia - Antanta	Câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect.	18 puncte
3.	Glisează și poziționează pe hartă statul cu care s-a confruntat Ștefan cel Mare în bătăliile marcate: <u>Răspuns corect:</u> Polonia - 1497 Codrîi Cosminului Ungaria - 1467 Baia Hanatul Crimeii – Lipnic 1470 Imperiul Otoman - Vaslui 1475	Câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect.	16 puncte
Total			43 puncte
Total			100 puncte

X BIBLIOGRAFIE

1. Istorie. *Curriculumul pentru clasele a X –a – a XII-a*. Chișinău, Știința. 2010.
2. Bolovan S. P. *Didactica istoriei. Noi orizonturi în predarea, învățarea și evaluarea istoriei prin metode active*. Cluj Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2007.
3. Cartaleanu T., Cosovan O., Goraș-Postică V. și alții. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive*. Chișinău, 2008.
4. Cucoș C. *Pedagogie generală*. Iași, Editura Polirom, 2000.
5. Guțu V., Achiri I. *Evaluarea curriculumului școlar*. Ghid metodologic. Chișinău, 2009.
6. Manea M., Palade E., Sasu N. *Istorie. Predarea istoriei și educația pentru cetățenie democratică: demersuri didactice inovative*. București, 2006.
7. Musteață S. (coord.). *Predarea istoriei. Îndrumar metodic pentru profesori*. Chișinău, Editura Pontos, 2010.
8. Petrovski N. *Didactica Istoriei*. Chișinău, Editura UPS „I. Creangă”, 2007.
9. Istoria universală. *Epoca antică și cea medievală. Manual pentru clasa a X-a*. Chișinău, Editura Prut Internațional, 2001, 2006, 2007.
10. Dragnev D., Postică Gh. *Istoria românilor. Epoca antică și medie. manual pentru clasa a X-a*. Chișinău, Editura Civitas, 2001.
11. Parasca P., Negrei I., Gonța Gh. și alții. *Istoria românilor. Epoca antică și cea medievală. Manual pentru clasa a X-a*. Chișinău, Editura Știința, 2002, 2006, 2007.
12. Popovici C., Popovici A. *Istorie. Manual pentru clasa a X-a*. Chișinău, Editura Lumina, 2008.
13. Cojescu N.-M., Mamina Al., Drachenberg C. *Istoria universală. Epoca modernă. Manual (clasa a XI-a)*. Chișinău, Editura Prut Internațional, 2001, 2006, 2007.
14. Varta I., Dragnev D. *Istoria românilor. Epoca modernă. Manual pentru clasa a XI-a*. Chișinău, Editura Civitas, 2001.
15. Varta I., Varta T. *Istoria universală. Epoca modernă. Manual (clasa a XI-a)*. Chișinău, Editura Civitas, 2001.
16. Chicuș N., Ciubotaru N., Gonța Gh. și alții. *Istoria românilor. Epoca modernă. Manual pentru clasa a XI-a*. Chișinău, Editura Știința, 2002, 2006.
17. Varta I., Varta T. *Istoria universală. Epoca modernă (1850–1918). Manual pentru clasa a XI-a*. Chișinău, Editura Civitas-Carpați, 2005.
18. Chicuș N., Șarov I., Ojog P. și alții. *Istorie. Manual (clasa a XI-a)*. Chișinău, Editura Cartdidact, 2007.
19. Enciu N. *Istoria românilor. Epoca contemporană. Manual pentru clasa a XII-a*. Chișinău, Editura Civitas, 2001.

20. Nazaria S. *Istoria universală. Epoca contemporană. Manual pentru clasa a XII-a*. Chișinău, Editura Civitas, 2001.
21. Petrencu A., Chiper I. *Istoria universală. Epoca contemporană. Manual pentru clasa a XII-a*. Chișinău, Editura Prut Internațional, 2002, 2006, 2007.
22. Scurtu I., Șișcanu I., Curculescu M. și alții. *Istoria românilor. Epoca contemporană. Manual pentru clasa a XII-a*. Chișinău, Editura Prut Internațional, 2001, 2006, 2007.
23. Enciu N., Mistreanu T., Nagnibeda-Tverdohleb T. *Istorie. Epoca contemporană. Clasa a XII-a. Materiale didactice la istoria universală și a românilor*. Chișinău, Editura Civitas, 2008.

Resurse on-line

1. [http://www.coe.int/T/E/Cultural_Cooperation/education/History%5FTeaching/European_Multiperspectivitatea în predarea istoriei](http://www.coe.int/T/E/Cultural_Cooperation/education/History%5FTeaching/European_Multiperspectivitatea%20în%20predarea%20istoriei).
2. <http://www.iatp.md/istorie/> – Să învățăm istoria prin Internet.
3. <http://istoria.md/> – „Primul site de istorie” din Republica Moldova.
4. <http://basarabia.info/> – Istoria Basarabiei.
5. www.ena.lu – European Navigator.
6. [www. Historywallcharts.eu](http://www.historywallcharts.eu) – Hystory and European Identity.